

Ze života farnosti

Svatost pomazání nemocných byla udílena v našem farním kostele při mších svatých na 5. neděli postní 17. března.

Ve čtvrtek 21. března a 16. května se konalo v Arše ekumenické bohoslužebné shromáždění pod záštitou Mons. Jiřího Mikuláška.

Křest dospělých jsme slavili na Bílou sobotu dne 30. března. Do společenství Božího lidu Církve byli letos přijati v naší farnosti dva katechumeni: Ladislav Josef Martínek a Milada Ludmila Paulíková.

Exercicie farnosti pokračovaly v době velikonoční. Kniha Spiritualita křesťanského východu nás inspirovala k tématům Kontemplace, Mystika, Hesychasmus.

Farní charita uspořádala sbírku šatstva pro potřebné a věci pro humanitární účely v pátek 19. dubna na farním dvoře.

Od 19. do 21. dubna proběhlo na faře v Bedřichově soustředění pro děti z naší farnosti, které se připravují k prvnímu svatému přijímání.

V neděli 21. dubna se konalo ve večerních hodinách na faře setkání bývalé farní rady. Bylo zde dohodnuto, že nová, tzv. pastorační rada, by měla zahájit svoji činnost od měsíce října 2002 a že ji budou tvořit zástupci různých aktivit, které jsou v naší farnosti provozovány.

Farní brigády v Cizkrajově za účelem přípravy fary na letní prázdninové akce se konaly ve dnech 4.- 5. května, 27. května a 7.- 8. června.

Ke společným modlitbám svatodušní novény jsme se scházeli každý večer od 10. do 18. května v kostele a v Arše. Vyvrcholením byla slavnostní svatodušní vigílie v Arše v sobotu 18. května.

Poutní mši svatou společně s přáteli z Rozdrojovic jsme slavili u kaple sv. Jana Nepomuckého v neděli 12. května.

"Na svatý Duch - do vody žbluch" - 11./3. ročník společensko-recesně-sportovní akce pro děti a jejich rodiče i pro další otužilce proběhl v neděli odpoledne 19. května na Kozí Horce.

Setkání

Bystrc, červen 2002

Podnájem

Jsem tu jen na skok,
řekne kanárek.

Otevřené okno,
zavřená dvířka klece.

Bidélko jistoty se kývá,
a jáma světa je bez hranic.

Zem

Když ucítím zem
révového listu
chutná nahořkle opojně a
trpce
Nezaměnitelně
Krev a pot stéká
spletí cév
podobnou vráskám dlaní
a houslově
drhnuším zpěvem
do řeky
Moravy

Prostor

Není na světě kousíček
prostoru
který by zůstal nezaplněn
a přece vstupujeme
do všech těch skal
jak vůně jablka
do zaplněnosti
plynule proudícího vzduchu

Autorem těchto básní je PhDr. František Schildberger (nar. 1952), publicista, básník. Posluchači radia Proglas mají jistě v paměti jeho komentáře, kterými glosoval dění ve společnosti. V nedávné minulosti byl členem dvou velkých mediálních rad. V současné době vyučuje na katedře žurnalistiky fakulty sociálních studií MU v Brně.

Rozvíjející se farnost

Konec školního roku nám každý rok nabízí pohled na deset měsíců života farního společenství, které jsou za námi. Jsem přesvědčen, že je to především osobní záležitost každého věřícího, ptát se, jak se podařilo rozvinout duchovní rozměr života svého, farnosti a společnosti. Zároveň se díváme do budoucna, jak se nám podaří naslouchat Božímu hlasu po prázdninách, jak využijeme, co se nám nabízí.

Farní rada je skutečnost, o které se znovu mluvilo v minulých měsících. Jakým způsobem mohou muži a ženy žijící ve farnosti uplatnit své dary? Jak nastavit odpovědnost a kompetence, jedinečnost farního společenství, hlavní odpovědnost faráře, ochotu, nadšení a nedostatek času a pomalu se rozvíjející život občanské společnosti?

Ze společnosti si můžeme odnést důležitou zkušenost: Nejlepší je zapojení v odpovědnosti i rozhodování na co nejnižších úrovních. V církvi mluvíme o zákonu subsidiarity. Každý může rozvíjet své schopnosti a svůj život ve společnosti.

Ustanovení a představy jsou moc hezké. A skutečnost farnosti v Bystrci. Je sna-

ha opět vytvořit pastorační radu. Zástupce nejrůznějších aktivit, které chtějí společně žít ve farnosti. A tato skupina si vytvoří pastorační plán života farnosti, který bude zveřejněn, schválen a pak se ho budeme snažit naplnit. Nyní vyvstává aktuální otázka: Najde se někdo, kdo s radostí přijme toto poslání, službu? I čas je nám odměřován. Vytvoříme novou radu farnosti?

Nabízí se nám mnoho prostředků k vytváření setkání, dlouhodobějších aktivit, zapojení se. Ale nakonec vše je závislé na lidech. Chceme tvořit něco nového, chceme, aby farnosti byla živoucí, přetékající aktivitou a ochotna nemyslet jen na sebe. A důležité: Jsme rozhodnutí dát kus svého času, část svých prostředků, prostě kus sebe do života společnosti?

Otazníků přibývá. Jsem přesvědčen, že společnost, ve které žijeme, nás učí žít s druhými a pro druhé. A nezapomeňme, odpovědnost za hlásání Božího království národům, předal Pán Ježíš nám všem. Věřím, že život s ním je největším pokladem každého člověka. otec Pavel

Z vody a z Ducha svatého se narodili:

- 24. 3. Michal Pavel Trkan
- 24. 3. Magdaléna Pučová
- 30. 3. Ladislav Josef Martínek
- 30.3. Milada Ludmila Paulíková
- 31. 3. David Martin Štrobl
- 7. 4. Nikola Marie Šabatová
- 7.4. Kristýna Michaela Medková
- 14. 4. Iva Hana Jedovnická
- 14. 4. Martin Jan Fučík
- 28. 4. Vít Maria Klement
- 12. 5. Ondřej Tomáš Kawulok
- 18. 5. Karin Kateřina Skalníková
- 18. 5. Karolína Eliška Pavková
- 2. 6. Ondřej Jan Bečička

K prvnímu svatému přijímání, které se konalo v neděli 26. května, přistoupilo 30 dětí z naší farnosti:

Jan Bareš	Ludmila Kiktová	Olaf Široký
Petr Bártek	Tomáš Lamparter	Kamil Šmehlík
Erika Bělašková	Lucie Librova	Kristýna Šmehlíková
Tereza Hanzlíčková	Tereza Menšíková	Václava Špačková
Pavel Holub	Kateřina Moudrá	Jana Vechetová
Monika Horáková	Karolina Pavková	Klára Vincourová
Štěpán Houdek	Liana Průšová	Jan Vízner
Andrea Jenčová	Dominik Rotrekl	Martin Vojta
Jana Jeřábková	Pavel Růžička	Josef Vyškovský
Luboš Jochman	Karin Skalníková	Radek Zukal

V naději společenství Božího lidu se s námi rozloučili:

- 2. 4. František Střecha
- 6. 4. Františka Samková
- 9. 5. Andrzej Wiacek

Věrnou lásku si přisahali:

- 6. 4. Jiří Vojtěch a Soňa Křížová
- 6. 4. Robert Šmedek a Jana Rohovská
- 13. 4. Jaroslav Prokeš a Eva Růžičková

Víme o sobě?

Technický pokrok v posledních letech ohromným způsobem rozšířil možnosti přenášení informací. Mobilní telefony a internet umožňují spojit se v podstatě kdykoliv a s kýmkoliv po celém světě. Je paradoxem, že ruku v ruce s tímto pokrokem klesá schopnost moderního člověka komunikovat s těmi nejbližšími. Lidé tak už nežijí spolu, ale vedle sebe, mnohdy ve veliké osamělosti.

Už delší dobu přemýšlím o tom, nakolik jsme my křesťané v tomto jiní. A jsme vůbec jiní? Problém komunikace nás netrápí? Co bychom mohli udělat pro to, abychom se v naší farnosti víc poznali, abychom o sobě víc věděli? Z čeho se radujeme a co nás trápí v našem osobním životě, v naší rodině, v církvi, ... Myslím, že tou nejdůležitější podmínkou je otevřenost každého z nás. Schopnost světit se druhému člověku a ochota mu naslouchat. Za důležité ale také považuji vytváření podmínek pro to, abychom spolu mohli lépe komunikovat. A o to mi v tomto příspěvku jde. Určitě by stálo za zamýšlení najít další příležitosti, jak se ve farnosti scházet. Famí slavnosti, týden farnosti, modlitební společenství, brigády, poutě, ... Nenapadá vás něco dalšího? V některých farnostech mají třeba dobrou zkušenost s "farní kavárnou", kde si mohou lidé popovídat po nedělní mši svaté. Co bychom mohli udělat pro to, aby naše společenství víc komunikovalo mezi sebou? Stojíme o to? Dokážeme lépe využívat prostředky které máme (Setkání, Info, farní internetové stránky)? Jak by se dalo technicky zajistit, aby se co nejvíc lidí ve farnosti rychle dozvědělo, že někdo z nás něco nutně potřebuje nebo naopak nabízí (jakási farní inzerce)?

Určitě je spousta dalších věcí, které v tomto výčtu nejsou uvedeny. Byl bych rád, kdyby se na toto téma rozvinula co nejširší diskuse, ať už na

stránkách Setkání nebo i jinde. Třeba se nám časem podaří dát dohromady skupinku lidí, která by se komunikaci ve farnosti ve spolupráci s nově vznikající pastorační radou cíleně věnovala.

Z. Michalec

V žádném případě....

V poslední době se mi dvakrát dostal do rukou tentýž dopis, jehož obsah je možno zestručnit asi takto: *Tento dopis cestuje od Matky Boží Lurdské. Nesmíte jej zničit, jinak vás stihne velké neštěstí. Do 96 hod. pošlete 20 kopií lidem, kterým přejete štěstí. Pomodlete se dvakrát Zdravas Maria. Jedna osoba neuváženě spálila text a později jí shořel majetek. Jistý pán dopisu nevěřil a zahodil jej - a za 9 dnů zemřel. Jiný zase... Je předností tento dopis dostat, za čtyři dny se stanete šťastnými!*

Nejprve mi bylo smutno z toho, že takové dopisy zasílají i věřící lidé. Pak jsem si uvědomila, že možná nikoho z nich nenapadlo poradit se s knězem. Mne to kdysi napadlo a svému zpovědníkovi jsem za jeho radu dodnes vděčná, protože mi pomohla: ukázala cestu, dopřála klid, zrušila pochybnosti, jestli by nebylo lépe "pro jistotu" dopis rozeslat... Proto se dnes chci o tuto dobrou radu podělit s ostatními. Zněla: "V žádném případě nerozesílat! Jen Bůh řídí běh událostí našeho života. Bylo by hříchem proti 1. přikázání věřit tomu, že Boží úradek ovlivním rozesláním dopisů, nebo naopak obávat se neštěstí ve své rodině proto, že jsem dopisy nerozeslal." AZ

Bedřichov - jak to vlastně všechno začalo

U zrodu soustředění k 1. svatému přijímání byla účast na mši svaté ve farnosti, z níž pochází můj manžel. Byl květen roku 2000. Děti, které se po celý rok důkladně připravovaly, měly poprvé přijmout do svých srdcí Ježíše. Obyčejně jsme s manželem na mše svaté, které trvaly déle než hodinu, kvůli dětem nechodili. Ale ten rok tomu bylo jinak. Protože v následujícím roce měla jít naše dcerka Anička k 1. svatému přijímání, rozhodli jsme se ji na tuto slavnost vzít. Celá mše svatá byla velmi krásně připravena. Velkou měrou se na ní podílely děti poprvé přistupující ke svátostnému stolu. Přímluvy, dary, modlitba před i po svatém přijímání. A pak přišel závěr. Děti děkovaly všem, kdo se podíleli na jejich přípravě i na přípravě slavnosti. A byl tu i dík za společně prožitý víkend, který byl zaměřený na hlubší prožití této svátosti.

To mě velmi zaujalo. V příštích dnech jsem se stále vracela k onomu poslednímu díku. Co to bylo? Jak to probíhalo? Ta myšlenka mě nenechala v klidu. Hned následující návštěvu jsem se vypravila za paní katechetkou "na výzvědy". A pak už jsem v koutku srdce toužila, aby něco takového proběhlo i v Bystrci. Myslela jsem na děti, které nechodí pravidelně na mši svatou a nemají doma zázemí. Ale i na ty ostatní, protože v dětství a mládí mi rodiče umožnili několik takových "výletů" s věřícími kamarády, které na mně zanechaly hluboký dojem. Občas se vracím ve svých myšlenkách do těch dnů, kdy jsme se ne-

směli společně scházet, a přece to neodradilo ty, kteří s námi takto vyjížděli, ačkoli velmi riskovali. Z nás dětí se stali dospělí lidé a jsme přátelé dodnes.

A protože, jak už jsem se zmínila, měla jít Anička následující rok k 1. svatému přijímání, rozhodla jsem se, že promluví s otcem Pavlem, zda by se nedalo uskutečnit něco podobného také u nás. To jsem ještě neměla nejmenší tušeni, jak se události budou vyvíjet dál.

Na začátku školního roku si mě otec Pavel zavolał. Ten podzim odjížděl do USA a já jsem dostala nabídku učit družáčky na ZŠ Heyrovského. Nezapomněla jsem se zmínit o mém několikaměsíčním "snu". A otec Pavel souhlasil. Potřebovala jsem však najít někoho, kdo by mi pomohl celou akci zrealizovat. Nabídla se Evička Heikenwalderová, která se stejně nadšeně jako já pustila do neznáma. To byl teprve začátek. Nyní nás čekal kus práce - najít faru, zajistit program, vaření, dopravu ...

Naším představám nejvíce vyhovovala fara v Bedřichově u Lysic. Byla dostatečně prostorná a její krásné okolí nabízelo možnost část programu uskutečnit venku. Dopravu dětí zajistili ochotní rodiče vlastními auty. Vaření se v prvním roce ujaly maminky Iva Gruberová a Leona Žáková, ve druhém manželé Vyškovští. Jako další nám s dětmi velmi ochotně pomohla paní katechetka Františka Bendová a můj manžel, který se staral i o hudební doprovod. A pak samozřejmě Otec Pavel.

Moc ráda bych tímto všem poděkovala, že si udělali čas a věnovali ho dětem, které by jinak nemohly toto soustředění prožít. Můj dík patří i těm, kteří na nás mysleli a myslí ve svých modlitbách. A můj největší dík patří Bohu, který vedl události tak, aby došly cíle. A dá-li nám dožít příštích let, tak děkuji i všem ostatním, kteří nám v budoucnu pomohou.

A co se dělo v Bedřichově?

Většina programu byla zaměřena na svátost smíření, svátost eucharistie a mši svatou.

Soustředění začínalo v pátek v podvečer. Po večeři se děti navzájem seznámily a po příběhu na dobrou noc ulehly do spacáků k nočnímu odpočinku.

Sobotní den byl plný dobrodružství. Děti hrály "velkou" hru, v níž si zopakovaly základní znalosti o Bohu, Ježíši a Marii. Upekly si nekvašený chléb "maces", zadováděly si a samy se podílely na pří-

pravě večerní mše svaté, kterou sloužil otec Pavel. Ten ještě před ní dětem ukázal sakristii, vysvětlil, co je potřeba připravit přede mší svatou, a ukázal, co si na sebe kněz obléká ke sloužení mše svaté. V jejím závěru požehnal dětem chleby, které si připravily. Ony je pak s velkou chutí po večeři sluply. A opět po večerní modlitbě a příběhu na dobrou noc se děti uložily ke spánku.

Neděle patřila zpytování svědomí, krátké vycházce a mši svaté, po níž následoval oběd. A po něm přišlo loučení a už tu byli první rodiče. Netrvalo dlouho a fara byla zase tak tichá a prázdná, jako když jsme ji s Evičkou spatřily poprvé. Nezbyvalo, než všechno uklidit, sdělit si dojmy a těšit se na reakce dětí i na další setkání nejen s těmi, kteří právě odjeli, ale i s těmi v dalších letech.

Myslím, že nám všem zůstaly krásné vzpomínky na sice náročné dny, ale přitom obohacující více, než chvíle lenošení. Vzpomínky, které zůstanou i ve smutných chvílích.

A protože jsem u dětí většinou znamenala kladný ohlas i touhu příští rok jet znovu, zrodilo se mi v srdci další přání - dát dohromady děti z předchozích dvou let nebo i z těch příštích a vyrazit ještě někdy někam... Třeba na téma "Já a můj život s Ježíšem". Přála bych si, aby i ony mohly navázat přátelství na celý život s dětmi stejně smýšlejícími. Věřím, že jestli je tento nápad v souladu s Boží vůlí, On povede události i lidi ochotné pomoci k uskutečnění tohoto cíle.

Anna Ivanová

Informace

J. Krčál.

Přátelé, v dnešní informační době je myslím škoda (a doufám, že mi dáte za pravdu), když se o dění v naší farnosti dozvídáme mnohdy pozdě, nebo někteří se občas nedozvědí vůbec. Nemám na mysli konkrétní pozvánku, která se ke mě včas nedostala, ale soudím, že způsob, jak se navzájem informujeme, by bylo možné zefektivnit.

Na aktuální informace v Infu jsme si již zvykli, a Setkání nás také vždy potěší. V Infu je však malý prostor, a Setkání vychází řídce. Myslíte si, že se u nás za čtvrt roku nepřihodí nic moc pozoruhodného? Že z tisíce našich farníků nemá nikdo během čtvrt roku nápad nebo zážitek, o který by se chtěl podělit s ostatními? Nenašla by se u nás skupinka novinářů, kteří by převzali "převozníkové veslo" od veteránů, kteří už svým podílem přispěli?

Na faře visí na stěně plán akcí farnosti zhruba na rok dopředu. Většina farníků se o akci dozví z Infu týden (někdy více) předem. Často by se nám hodilo mít o některých chystaných akcích přehled s větším předstihem. Můžeme sice zajít na faru a na plán se podívat, ale není zcela jednoduché se tam dostat, a ještě se v plánu vyznat. Nevymysleli bychom nějaký modernější systém, který by usnadnil výstup informací, a přitom by nebyl pracnější než dosavadní řešení?

Na Internetu máme stránky, informující o naší farnosti, a ty byly vyhodnoceny jako nejlepší farní stránky. Ale pro nás farníky tam zase nadbytek informací není: Aktuální Info se užije, nový příspěvek v Oku potěší. Mohly by tam být ještě mnohé další informace o připravovaných událostech, i čerstvé zprávy z akcí, které již proběhly. Co kdybych tam po návratu z ne-

dělní bohoslužby našel stručný obsah promluvy, abych si mohl připomenout místa, která mi při poslechu unikla (což se mi stává často), nebo kterým jsem z nějakého důvodu nerozuměl?

Kdo při přípravě nějaké akce potřebuje komunikovat s otcem Pavlem, jistě by uvítal, kdyby tento měl mobilní telefon (tedy měl jej při sobě a pokud možno zapnutý). Já ale chápu, že to může být dost obtěžující (vyzkoušel jsem si to po dva týdny o minulých prázdninách). Z mého pohledu je mnohem pohodlnější, a přitom mnohdy postačující, pravidelně večer pročíst elektronickou poštu, a tam, kde je to potřeba i odpovědět. K tomu stačí spolehlivé připojení k Internetu přes vytáčenou linku telefonem, i když trvalé připojení je ještě pohodlnější. A přitom existují finančně dostupné nabídky trvalého připojení, například kabelová televize UPC a další. Nebylo by to pro faru, která je centrem našeho dění, přiměřené řešení?

Ještě se vrátím k plánu života farnosti: dovedu si představit celkem snadné zpřístupnění jeho obsahu na Internetu. A vzhledem k mé profesi programátora bych skoro usoudil, že to bude všem vyhovovat. V tom však se mnou mnozí nebudou souhlasit. Ale jak mnozí? Ozvěte se prosím, označte jednu z následujících možností a vhodte lístek do schránky umístěné v zadní části kostela (nová schránka na dveřích u stolečku s novinami).

1. Mohu a mám zájem získávat informace z Internetu
2. Nemohu využívat Internet, ale nevadí mi to (protože plán farnosti nepotřebuji...)
3. Nemohu využívat Internet a chtěl bych plán farnosti zpřístupnit jiným způsobem

moc je opravdu zdrcující zkouškou. Mít ve složitých a nepřilíš harmonických poměrech moc a obstát, to myslím vyžaduje ctnost v hrdinském stupni, tedy vlastnosti světce... Moc je tedy třeba kontrolovat, ovšem tato kontrola by měla být adresná, přesná, informovaná, věcná a konkrétní. Příkladem nevěcné kritiky jsou například pořady Miroslava Šimka a Zuzany Bubílkové. Z rozhovorů s poslanci vím, že jim právě kritika typu "každý poslanec je blbeček" nejvíce vadí - ale mají strach se ozvat, aby nebyli těmi, kdo potlačují kritiku, anebo, ó hrůzo, nemají smysl pro humor. Ale být soustavně označován za někoho, kdo si zaslouží odsouzení, má negativní vliv na charakter člověka... Politik, kterému se stále říká, že nemůže jinak, než se chovat jako darebák, ztratí i ty poslední zábrany a jako darebák se začne chovat.

Myslím si tedy, že k naší současné situaci přispívá to, že je tu hodně plebejské kritiky. Plebejství je podle F. X. Šaldy jedna z našich národních nectností. Je to zlovyk těch, kdo nikdy nenesli odpovědnost, neměli rozhodující funkce, těch, kterým nakonec jakákoliv moc, jakýkoliv držitel zodpovědnosti byl podezřelý až nepřátelský. Při jedné diskusi jsem o těchto věcech hovořil s bývalými politiky. Mluvílo se i o tom, zda jsou politikové více vystaveni servilitě, tomu českému "rektálnímu alpinismu", nebo jsou více vystaveni paušalizující kritice, až k pohrdání a posměchu. Já jsem řekl svůj názor, že takto položené dilema je chybné, protože lidé jsou současně schopni obojího. Jsou schopni být vůči politikům servilní a současně jimi pohrdat. A umění snášet tento stav je předpokladem

úspěšnosti politiků v naší zemi... Delší dobu zůstávají ve funkci ti, kdo s tímto fenoménem dovedou zacházet. Není dobře takto nositele moci paušálně odsuzovat. Měla by se jim dát šance, hovořit o nich s úctou, a když kritizovat, tak konkrétně. Věcná kritika vyžaduje informovanost, je velmi pracná, demokracie je vůbec pracná záležitost, a má-li fungovat, musíme si my, občané, dát tu práci, abychom se informovali, přemýšleli.

Jsme v určitém momentě dějin. Přesto se v našem životě promítá to, čím jsme jako národ prošli. Ať chceme nebo nechceme, jsme formováni kolektivní pamětí. Nepochybně existuje něco jako národní povaha, protože je národní zkušenost, jsou národní dějiny. Schopnost jakéhosi národního pokání je věc životodárná a pro život důležitá. Měli bychom se zabývat zpytováním národního svědomí. Zpytování svědomí je předpokladem lítosti nikoliv plané a sentimentální, nýbrž účinné. A pevného předsevzetí. Pevné předsevzetí nemá smysl bez poznání toho, jaký jsem a v čem se chci změnit.

Je-li tomu tak, že jsme povoláni, abychom v tomto nejbezbožnějším národě stáli na nejobtížnějším úseku fronty, měli bychom tuto výzvu brát jako projev Boží důvěry a být také stateční vůči sobě, vůči své minulosti, vůči své povaze. Domnívám se, tento druh statečnosti je naší výzbrojí pro budoucnost.

Tato přednáška zazněla ve středu 5. června 2002 v kapitulní síni augustiniánského kláštera v Brně. Redakce Setkání děkuje dr. Schildbergerovi za svolení zveřejnit její částečný přepis.

František Schildberger

Lebeda v nejbezbožnější zemi

Na co rádi zapomínáme, když mluvíme o národní povaze

Česká republika je jednoznačně nejateističtější, a tedy v překladu do češtiny: *nejbezbožnější zemi* v Evropě, možná na světě. Tuto skutečnost nikdo nezpochybňuje. - Neboj se, malé stádce - vyzývá nás slovo Boží. Můžeme to chápat tak, že je to projev Boží důvěry a že je to Boží výzva, když právě my, při všech svých nedokonalostech, jsme byli postaveni na nejobtížnější úsek fronty, kde se bojuje o spásu.

Tím, že se rozdělilo Československo, menšinová situace katolíků v naší zemi se ještě zvýraznila. Je proto velmi důležité, abychom my, křesťané na Moravě a v historické zemi České si byli vědomi toho, že jsme jeden lid a jeden národ, a abychom se navzájem ve víře podporovali, protože jakkoliv máme společné dějiny a i v mentalitě máme daleko více společného než rozdílů, přesto způsob chápání dějin a celková církevní praxe jsou velmi odlišné. Kdyby Čechy existovaly samostatně, byla by bezbožnost ještě daleko výraznější. Proč tomu tak je? Tato otázka je pro exaktní vědu prakticky tabu. Chtěl bych se tedy pokusit o několik neexaktních poznámek...

Rozhodně není příčinou husitství, to podle mého mínění nebylo příčinou, ale až

následkem. První stopy zvláštního, nepřátelského vztahu ke křesťanství nalézáme v Čechách a na Moravě od samého počátku, vlastně od té chvíle, kdy se naše země vynořuje z historického nevědomí doby bez historických pramenů. Je velmi pravděpodobné, přesvědčivé doklady k tomuto drsnému zjištění snesl prof. Dušan Třeštík, že začátky českého státu a jeho první ekonomický rozvoj byly postaveny na exportu otroků. Jakkoliv je to šokující a překvapivé, vzpomeňme si i na životopis sv. Vojtěcha, kde se o něčem takovém dovídáme...

Na úsvitu národních dějin mnoha evropských národů, které nebyly přímo zasaženy římským vlivem, pravidelně stojí velká světecká postava národního vládce, člověka, který se odevzdal Kristu, nechal se Pánem Ježíšem vést až do úrovně svatosti a který se přitom nevzdal své vladařské moci, neodešel někam do kláštera, ale využil své vladařské autority k tomu, aby svůj národ přivedl ke Kristu. Tyto vladařské postavy jsou si podobné, od sv. Vladimíra na Kyjevské Rusi, v ještě nerozděleném západním a východním křesťanstvu, přes sv. Jindřicha v Německu, sv. Štěpána u Maďarů až k sv. Olafovi v Norsku. U nás do této řady jistě zapadá velká postava svatého knížete Václava, patrona České země. Avšak sv. Václav se od všech svých "kolégů" liší jednou velmi podstatnou věcí: všechny ostatní národy tato svá knížata následovaly, vážily si jich a šly za nimi, tito vladaři už nebyvali mučedníky. Ale svatý Václav mučedníkem je - zavraž-

díli jej jeho vlastní krajané a dokonce příbuzní.

Další málo zdůrazňovanou skutečností z úsvitu našich národních dějin je to, že na obou dnešních metropolitních, tedy nejstarších biskupských stolcích jsme svědky jednoho zvláštního jevu: jak v Praze, tak na Moravě byl prvním biskupem cizinec, v Praze Němec Dětřich, u nás na Moravě Řek Metoděj. Teprve druhý biskup na obou stolcích, což je u misijního území logické, byl z domácí krve: sv. Vojtěch v Praze, sv. Gorazd na Moravě. Oba dva ovšem působení ve svých diecézích nedokončili. Oba byli vlastně, i když za rozdílných okolností a jiným způsobem, svými diecézány vyhnáni a své duchovní dary pak uplatnili u jiných národů, jimž přinesli světlo křesťanství.

Daly by se uvádět další podobné příběhy, skutečnosti a fakta, ke kterým se příliš rádi nehlásíme, ale přiznat bychom si je měli. Abychom si uvědomili, jaké houslové nebo basové klíče stojí na začátku řádků, ve skladbě, kde my jsme notami a kde má náš život zaznít. Mohli bychom uvést příklad Pražanů, kteří v době, kdy král povolil přijímání pod obojí jenom v některých kostelích, putovali pod vedením premonstrátského kněze Jana Želivského z kostela, kde právě prožili mši svatou s kázáním, do kostela, kde chtěli přistoupit ke stolu Páně a přijmout Nejsvětější Svátost pod způsobou chleba a vína. Tento průvod od Panny Marie Sněžné ke sv. Štěpánu na Štěpánskou ulici je známý, učí se o něm děti ve škole. Učí se, že to byl průvod, který provedl tzv. první pražskou defenestraci: tento dav cestou z jednoho kostela

do druhého se stavil na novoměstské radnici a povraždil tam radní. Vyházel je z oken na připravená kopí a ty, kteří nezahynuli, dobil na zemi... Nemá smysl líčit zde podrobnosti. Dá se říci, že tento lynč se odehrál v rámci eucharistického průvodu, lidé jdoucí k přijetí svátosti z kostela do kostela cestou - přesvědčení, že dělají něco dobrého - povraždili několik lidí. Myslím si, že kontext této pražské defenestrace je cosi hrozného a velmi ojedinelého v církevních dějinách.

Ještě bych se chtěl zmínit o jedné okolnosti, která nás výrazně ovlivnila. Nejsme zvyklí na státní samostatnost. A to od počátků. Existuje rozsáhlá literatura o tom, nakolik byl nebo nebyl středověký Český stát součástí Svaté říše římské národa německého, každopádně český král se stal jedním z říšských kurfiřtů. A uvádí se rok 1526, kdy po předchozích jednotlivcích z Habsburského rodu na českém trůnu, se země Koruny české definitivně stávají součástí Habsburské říše. Od roku 1763 je Česká koruna fakticky již přímo součástí Rakouska, kdy Marie Terezie poslední úřad, který ji reprezentoval, Českou dvorskou kancelář, převedla z Prahy do Vídně, takže hlavním městem zemí Koruny české se stala Vídeň.

Vlastně vždycky, kam naše národní paměť sahá, nad naší národní suverenitou byla ještě jakási jiná instituce, ať už jsme formálně samostatní byli, nebo nebyli. Vždycky ten, kdo neuspěl při svém snažení o politickou moc doma, mohl nabídnout své služby tu Německu, tu ve Vídni, tu v Moskvě a pomoci si k vládě zradou vlastních krajanů a jejich zájmů.

Existovalo jedno zvláštní české úsloví, které již není součástí živého jazyka: ukládat si do lebedy. Nevím, nakolik je známo. Dovolím si je maličko rozvést. Je léto, panstvo, které nepochází z této země, hoduje pod širým nebem v zámeckém parku. Sloužící, a ti už ovšem mají svůj domov a své příbuzné v blízkých vesnicích, jim nosí na stůl. Cesta ze zámecké kuchyně k hodovnímu stolu je dlouhá a nevede pouze upraveným parkem, protože kuchyně je někde v zadním traktu zámku, nehledí okny z honosného průčelí, a tak cesta z kuchyně k hodovní tabuli vede i kolem rumišť, kde roste vysoká lebeda. Když si sloužící všimnou, že panstvo je již v náladě, začnou si ukládat do lebedy, jedna mísa na stůl, jedna do křoví. Ráno, kdy panstvo vyspává, si lidé z vesnice přijdou do lebedy a také si pak doma trochu lebedí. Co je doma, to se počítá, kdo neokrádá panstvo, okrádá svou vlastní rodinu. Tato mentalita je nám bytostně známá a má dosti hluboké kořeny. Současný český ministr financí Jiří Rusnok pochází z polské menšiny v České republice. Jak sám jednou prohlásil, může vidět Polsko českýma očima a Česko polskýma očima. Hlavní rozdíl vidí v tom, že Poláci berou svůj stát jako svůj stát, jako loď, na které se všichni společně plaví. Češi naopak vnímají svůj vlastní stát jako nepřítel. Je to něco, na co mnozí z nás už ani nemyslí, erár je prostě mimo nás, nás se netýká, naše je právě to, co z té veřejné kapsy převedeme do své vlastní. Po generace jsme byli zvyklí, že je to vlastně oprávněné, protože si do oné lebedy nosíme jenom to, co nám stejně patří, o co "oni" nás obrali. Tato mentalita dodnes výrazně ovliv-

ňuje náš veřejný život - a to život pánů i nás kmánů...

Hovoří se také o geografické poloze. Jistě hraje roli. Básník Ivan Diviš říká: "Tato geografická poloha, která by nadělala Čechy i z Eskymáků..." - donutila by i Eskymáky, aby si ukládali do lebedy. Právě geografická poloha utvářela konstelaci, v níž jsme stále znovu nebyli finální instancí svého vlastního osudu. V uplynulém století jsme o svém osudu rozhodovali od roku 1918 do roku 1938, předtím po staletí ne a potom zase dlouho ne až do roku 1989. Jakési recidivy uvažování, podle něhož je vždycky třeba zjistit, kam se máme obrátit, kde někdo rozhodne za nás a zatím si budeme trošičku odnášet do lebedy, se začaly projevat v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie. Ztratili jsme Moskvu, získali jsme Brusel. Už jsme byli svědky cest našich čelných politiků, kteří šli do Bruselu žalovat na své konkurenty...

Součástí talentových přijímacích zkoušek ke studiu žurnalistiky, které právě opravuji, bylo napsat kratičký fejeton o současné volební kampani. Dopadlo to tak, že nikdo nenapsal těch deset lehkých řádků s projevem vděčnosti za to, že máme svobodu nebo s projevem úcty k těm, kdo kandidují, nebo aspoň k někomu, kdo kandiduje... A ani nám to nepřipadá zvláštní. Čekáme něco takového. Skutečně žijeme v atmosféře odmítání politické scény. Jistě je třeba podrobovat politickou scénu kritice, je třeba sledovat, co ti, kdo jsou u moci, s mocí podnikají, a kontrolovat je. I malý kousek moci je velkou zkouškou charakteru a velká